Nr 14. Sibiiu, Sâmbătă 5|17 Februarie 1883. *Anul XXXI*

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Atitudinea lui „Pester Lloyd“ faţă cu România în cestiunea Dunărei. *)

Cabinetul din Londra face preludii desbaterilor conferinţei dunărene cu multă bunăvoinţă. El îşi representă lucrurile după fasonul seu şi află că cearta dintre monarchia noastră şi România cu privire la compunerea *comisiei micste* e lucrul cel mai superfluu din lume, cu atât mai vêrtos, cu cât aceea *comisie micstă* nici nu merită se mai vorbească omul de ea, şi mai bine ar corespunde scopului ei dacă nu s'ar mai înfiinţa, ci agendele ei le ar îndeplinì delegaţii comisiunei dunărene. Prelângă aceea ni se dă se pricepem că pretensiunile României sunt mai basate de cât a le Austro-Ungariei. Cea din urmă ar avea unele interese cu privire la petecul de pământ, asupra căruia ar fi sě se estindă activitatea *comisiei micste* însě ea nu este stat ţermurean, şi modul cum se pot împăca aceste interese fară a reclama interesele unui stat ţermurean, ni-l arată esemplul Engliterei, a Engliterei, care şi ea nu are mai puţine interese la Dunăre şi este departe de pretensiunea de a fi considerată de stat ţermurean. Tot astfel de bine alese sunt şi propunerile Engliterei în ce privisce cestiunea Chiliei, Dacă vrea Rusia se substragă braţul Chiliei dela influenţa europeană, calea-valea, sě lăsăm braţul Chilei în grigea Rusiei, şi lucrul e gata.

Celea ḑise sunt a se considera ca receptul oficial al Engliterei la deslegarea *cestiunei dunărene*, şi de şi nu are încă aprobare autoritativă, totuşi ea miroasă foarte tare a oficină de a lui Gladstone şi nu o putem lua de apocrifă. Ura contra Austro-Ungariei, conivenţa cu Rusia, brutala prepotenţă a intereselor engleze asupra pretensiunilor celor mai naturale şi mai îndreptăţite timbrează din destul acel proiect, şi-l presentă în adevĕrata sa coloare: ca cea mai naturală espresie a vederilor şi părerilor lui Gladstone. Ne vine a nu ne lăsa în nici o discusiune cu privire la acest obiect. Nemărginita nepreocupare manifestată în paralela dintre interesele engleze şi austro-ungare la Dunărea de jos dă modului de deslegare propus de Englitera timbrul unei farse. Dacă acelaşi cabinet, care tocmai în timpul mai nou monopolisează cea mai vestită cale de comunicaţie marină, canalul Suez, şi aspiraţiile franceze asupra acestui canal le pune în categoria a doua, dacă acest cabinet la Dunărea de jos, va se ḑică la teritoriul, care din punct de vedere geografic, comercial şi politic mai de aproape ne atinge pe noi, se pune pe aceeaşi linie cu Austro-Ungaria, tot este aceasta o îndrăsneală obrasnică, pe care o putem respinge numai, discuta însě nu. Se înţelege de sine trebue sě recunoascem, că în parte e vina noastră, că Englitera în o afacere atât de vitală pentru noi poate lua această posiţie. Prin întrelăsarea şi întârdierea noastră, prin lipsa energiei politice şi comerciale, prin prea multele noastre concesiuni şi teama de conflicte am adus lucrurile acolo, încât Englitira faptice în cele politice şi comerciale a câştigat preponderanţa materială asupra noastră la Dunărea de jos. *Virtutea de a trăi bine cu toată lumea ne a dus la resultatul, că interesele noastre sûnt considerate de întreaga lume ca obiect de transacţiune.* Sě ne închipuim că Englitera, Francia, s'au ori care alt stat european ar avè aşa mulţime de putere armată la disposiţie şi atât de vitale interese la Dunărea de jos, ca şi noi, şi sě ne întrebăm dacă Englitera, Francia, s'au ori care alt stat european ar juca *îndoelnica, neresoluta, ba am putea ḑice inferioara rolă, pe care o jucăm noi?* N'am aţiţat noi înşine asupra noastră oposiţia şi vrăşmăşia tuturor prin ţinuta noastră cu privire la mult agitata *comisie micstă?* N'am cedat noi pas de pas, posiţie de posiţie, până ce am ajuns acolo, încât un pas îndĕrăpt încă ar fi egal cu abḑicerea cea mai ruşinoasă? Ce ar mai fi de sacrificat, după ce ne-am lăsa scoşi din posiţia cea mai bună prin neprimirea proiectului Barrère, abia o am putea spune.

Oficiul afacerilor esterne va fi recunoscut acum şi el, că a ajuns deja la marginea estremă a concesiunilor şi din norocire îi stă la disposiţiune un moment negativ, a putea respinge ori-ce presupuneri relativ la induplecările sale. Intenţiunea Angliei şi se poate şi a altor state, pe cari nu le doare de starea noastră, merge într'acolo, a delătura *comisiunea micstă* din lume şi în locul ei a estinde drepturile comisiunei dunărene europene asupra întregului teren dela Dunărea de jos. Şi aceasta e de ajuns, căci în comisiunea dunăreană europeană uşor se poate restituì prevalenţa statelor maritime mai însemnate asupra pretensiunilor şi intereselor Austro-Ungariei. De aceea, încât privesce esistinţa încă ne esistintei comisiuni miste, n'avem a ne prea ostenì nici noi. Pentru noi n'ar fi de tot reu, dacă s'ar nimicì o combinaţiune, care faptica noastră influenţă o pune pe aceaşi treaptă cu cea a României. Ne am învoì cu opul acesta, dacă ne ar garanta cel puţin, că vom figura în aceea ca representanţii intereselor noastre proprii şi a voinţei noastre şi nu ca representanţii intereselor şi a intenţiunilor streine, ceea ce s'ar întêmpla, venind la valoare propunerea Angliei, pe basa căreia chemarea comisiunei micste ar fi a se duce în deplinire prin delegaţii comisiunei micste. Precum nu avem cuvênt a fi prea încântaţi în privinţa restituirei comisiunei micste, *tot asemenea nu trebue sě ne prea grăbim referitoriu la esistinţa plenipotenţelor comisiunei dunărene. Acesta* e punctul, din care mânecând, vom fi în stare a urma defensiva. Dacă Anglia sau o altă putere va pune deosebit pond pe esistenţa comisiunei dunărene — şi cumcă se va întêmpla, ni se spune din partea Angliei destul de clar — va fi la rêndul nostru, a formula condiţiunile, între cari ne-am învoì cu prelungirea plenipotenţelor comisiunei numite. Neînvoirea noastră va avè în casul de faţă acelaşi efect, ca şi consensul tuturor celorlalte puteri la olaltă. căci e de ajuns respingerea din partea unei singure puteri, pentru ca sě încete a esista comisiunea dunăreană. Vĕḑênd deci că în conferenţă n'avem prospecte relativ la valorisarea pretensiunilor noastre asupra liniei Galaţi-Poarta de fer, n'avem decât sě ne mărginim la trebuinţele noastre, *se denegăm comisiunei dunărene consensul nostru* şi credem că vom avè mai mare prestigiu, ca acele state, a căror interese culmineazǎ în susţinerea acestei comisiuni.

Nici aceea nu e de o însemnătate subordinată că în care şir se vor pune la desbatere în conferinţa din Londra singuratecele puncte din program. Dacă din vre-o parte s-ar pune pond pe aceea ca, *înainte de toate* se se prolungeascǎ plenipotenţele comisiunei dunărene, noi de altă parte trebue se punem pond pe aceea *a se satisface înainte de toate pretensiunilor noastre*, până a nu se decide cestiunea comisiunei dunărene. Ar fi un început nesocotit dacă în lupta ce vom avè a porta ne vom părăsì a priorì posiţia cea mai bună de apărare. Sperăm, că diplomaţia noastră se va păzi de astădată, de a face din slăbiciune virtute. O perdere în cestiunea dunăreană ne-ar jignì vaza politică, Condiţiunile nu ale estinderei ci simplu ale susţinerei puterei noastre pe teritoriul, care prin toate legile naturale e supus înfluinţei precumpănitoare a Austro-Ungariei, nu conced nici un fel de transacţiune în direcţiunea aceasta. Dacă într'un singur cas vom concede se triumfeze asupra pretensiunilor şi trebuinţelor noastre ambiţiunea statelor mici vecine prin esoperarea tendinţelor egoistice a unui-a sau al altuia dintre cabinetele europene, apoi o se perdem procesul *în toate casurile*, în cari se va cere ca se ne apărăm pretensiunile puterei noastre faţă cu aşteptările vecinilor pretensivi.

*) Veḑi Revista politică Red.

FOIŢA.

Cristian Waldo

sau

CĂILE NOROCULUI.

Roman de George Sand.

(Tradus de **E. B.**)

(Urmare 13).

Apoi după ce dl Stangstadius afirmase meritele lui Cristiano, contesa ḑise către dênsul:

— Imi pare bine de cunoscinţă, şi sûnt mănioasă pe dl Goefle că nu s'a fălit nici odată înaintea mea cu un nepot care îi face toată onoarea.

Dta te ocupi dară cu sciinţele, ca şi ilustrul nostru amic Stangstadius? Foarte bine.

Aceasta este cariera cea mai frumoasă ce şi-o poate alege un tinĕr. Prin sciinţă ajungi la posiţia cea mai plăcută din lume, adecă la o consideraţie care nu esti silit a o cumpĕra cu sacrificii.

— Eu vĕd, replică Cristiano, că aşa este aici în Svedia, fie ḑis spre lauda acestei ţĕri nobile; dară în Italia unde eu am crescut, şi chiar în Francia, unde am petrecut cât-va timp, învĕţaţii sûnt în genere sĕraci şi puţin încuragiaţi, de nu sûnt chiar persecutaţi de fanatismul religios.

Rĕspunsul acesta umplù de bucurie pe geologul, care avea un amor propriu naţional foarte mare şi plăcù nespus de bine contesei, care despreţuia Francia.

— Bine ḑici, rĕspunse ea, dară eu nu înţeleg pe unchiul Dtale de te-a crescut altundeva şi nu în patrie, unde soartea studenţilor este aşa cinstită şi fericită.

— El a dorit, rĕspunse Cristiano într'un noroc, sě învĕţ limbi streine: însě eu cred, că pentru scopul acesta n'ar fi fost de lipsă a mě trimite aşa departe, căci precum vĕd aici se vorbesce franţuzesce ca şi în Francia.

— Îţi mulţămim de politeţa aceasta, ḑise contesa; dară Dta ne linguşesci. Noi nu vorbim poate aşa bine ca Dta. Cât pentru limba italiană, noi o vorbim şi mai puţin bine, cu toate că ea sě află în educaţia noastră.

Vorbesce italienesce cu nepoata mea, şi dacă vorbesce rĕu, rîde de ea, te rog; dar cum de dl Goefle pune preţ aşa mare pe limbile moderne?

Te-a destinat doară pentru cariera diplomatică?

— Sě poate, doamnă contesă; eu încă nu-i stiu bine intenţiile.

— Pei drace! esclamà geologul.

— Încet, domnule savant, replică contesa. Pe terenul acesta este mult de făcut. Toate carierele sûnt bune, dacă te ştii orienta într'însele.

— Dacă doamna contesă ar binevoì sě mi dea vr'un sfat, replică Cristiano, eu m'aşi simţì prea fericit ai mulţămì o inspiraţie bună.

— Ei bine, o se vedem, rĕspunse ea, afectând o bună voinţă amabilă; noi avem sě conversăm, şi o se me interesez de Dta, cu atâta mai mult, că Dta ai tot ce este de lipsă spre a reuşì în lume. Vină cu noi în sala de joc. Eu voesc absolut se fac pe nepoata mea sě joace cel puţin un menuet acesta nu este fatigant şi refuzul ei ar părea foarte necioplit. Ascultă, Margareto! Trebue sě faci ca toată lumea.

— Dară, dragă mătuşă, ḑise Margareta, toată lumea n'are dureri la picior.

— În lume, draga mea, replică contesa — şi eu ḑic aceasta pentru Dta domnule Geofle — sě n'ai nici o piedecă când este vorba de a te face plăcută şi cuviincioasă. Ţine bine minte, că totdeauna îţi strici cariera prin propria greşală. Trebue sě ai o voinţă de fer, sě învingi frigul şi căldura, setea şi foamea, suferinţele cele mari chiar aşa ca durerile cele mici. Lumea nu este cum îşi închipueşte jnneţa un palat de ḑine, unde trăeşti numai pentru plăcere. Din contră, ea este un loc de ispite, unde toate trebuinţele, toate dorinţele toate neplăcerile trebue învinse cu un adevĕrat stoicism... dacă ai un scop! şi cine n'are scop este persoană ridiculă. Întreabă pe amantul Dtale, Margareto, cugetă el la comodităţile sale sau sě teme el de vr'o nenorocire când se coboară într'o prăpastie, sě caute acolo scopul vieţei sale! Ei bine, sub boltele palatelor sûnt tocmai atâtea greutăţi de învins ca şi în cavernele minelor. A juca cu ceva durere la picior e lucru foarte mic pe lângă multe altele ce le vei cunoasce mai târḑiu. Aid, scoală-te şi vină!

(Va urma)

Revista politică.

Sibiiu, în 4 Februarie.

Crisa din partida maghiară a independenţilor, se pare a se fi sfârşit. Elementele europeisate (aşa numiau ţiarele jidovesci pe cei ce au fost eşit afară din partidă) s'au întors la elementele „asiatice“ (antisemite) şi va fi pace în Europa şi în inima „celui mai mare patriot“ (Kossuth) unguresc.

Dela furtuna aceasta într'un păhar de apă ne îndreptăm privirile spre un object care merită mai mult atenţiunea noastră. Proiectul de lege privitor la scoalele medie e gata. „P. Ll.“ ne aducea, mai alaltăeri, scirea că membrii comisiunei, care a discutat proiectul, vor serba un banchet, de bună seamă de bucurie, că a terminat o operă nouă, la care cu nelinisce şi îngrigire caută $^3/_4$ din poporaţiunea de pe teritoriul coroanei unguresci. Intr'acea nici o bucurie sau nenorocire nu vine isolată. Din mai multe părţi ale ţerei auţim că se face vênătoare sistematică asupra scoalelor noastre esistente, cu şi fără leac de pricină, pentru ca guvernul să ni le ia din mână şi să le prefacă în scoale comunale, sau mai bine maghiare. De sigur că ia banchetul din cestiune şi pentru astfel de „cuceriri“ se vor purta toaste „patriotice.“

Cea mai interesantă cestiune, aceasta s'a putut vedè încă din nrul nostru ultim, a fost toată septămâna cea a Dunărei în conferenţa dela Londra. Umbrele cestiunei s'au simţit de mai nainte. Cetitorii nostri pot vedè dintr'un articol reprodus după „P. Ll.“ că încă de mai nainte s'au început interesul de cestiune în stadiul ei conferenţial. Pentru a face cât se poate de complet în coloanele noaste cunoscută starea cestiunei, publicăm după „Românul“ ceea ce s'a petrecut în camera României din incidentul conferenţei.

Avem pe lângă toate aceste se constatăm un lucru. Limbagiul foilor unguresci, într'ucât nu desaproabă atitudinea puterilor faţă cu România, în conferenţa din Londra, este foarte calm. De alte ori în asemenea situaţiuni, „P. Ll.“ bună oară, împărţia la predici pline de lecţiuni cu deosebire staturilor mici de gândiai că se te ia groaza, dacă n'ai scì cine scriu în „măreţul“ ţiar. Articolul reprodus nu găsesce de astădată coardele cele alarmătoare, scrie modest şi calm cum am ţis şi aşa scrie şi revistele următoare; căci cu cestiunea aceasta în articoli de fond nu se mai ocupă.

Statul cestiunei Dunărei în conferenţa din London, după scirile câte au sosit, este că representantul României a protestat contra participărei la conferenţă numai cu vot consultativ şi contra concluselor conferenţei în absenţa României. Urmarea ar fi, că dacă puterile vor conclude ceva privitor la Dunăre preste voia României, atunci vor însărcina pe una dintre ele să esecute conclusele. Ar urma dar resboiul cu România.

După o telegramă a lui „P. Ll.“ dela 14 Februarie n. lucrul nu va ajunge până la însărcinarea unei puteri cu esecutarea concluselor. Aceasta s'ar şi părea a fi cam cu anevoe pentrucă Bulgaria prin parlamentul ei încă a protestat contra neparticipărei ei la conferenţă, prin urmare, şi contra concluselor conferenţei. Numai Serbia a fost mai supusă; ea s'a mulţămit cu vot consultativ. De altă parte dela Petersburg se scrie, că foile de acolo susţin că cestiunea Dunărei nu se poate resolve pe basa tratatului dela Berlin şi că soluţiunea cestiunei se cuvine Rusiei, Austro-Ungariei, României şi Bulgariei. Protestul României, ce e drept, va rămânè fără consecuenţe directe, va face însă ca în viitoriu statele interesate se reguleze între sine cestiunea Dunărei, care conferenţa din London o resoalve acum pe hârtie.

Proiectul „Barrère“ este primit în „princip“. Representantul austro-unguresc a declarat că dacă România ar consimţì la proiect, Austro-Ungaria ar fi aplecată a face concesiuni în ceea ce privesce punerea în lucrare a regulamentului comisiunei micste.

În London un diplomat s'a esprimat către un ţiarist, că toată conferenţa este o comedie.

Representanţii (din Bucuresci) puterilor care au subscris tratatul din Berlin, au primit dela guvernele lor însciinţarea că cestiunea Arab-Tabiei este resolvată definitiv, şi guvernul român este invitat a'şi designa comisarii cari se ia teritoriul Arab-Tabiei în primire.

Conferenţa dela Londra în camera României.

Şedinţa de Duminecă, 30 Ianuarie.

D. ministru de esterne, D. Sturdza, luând cuvêntul a ţis:

Dlor deputaţi, precum sciţi, la Londra este întrunită conferenţa, care are să trateze despre mai multe cestiuni privitoare la navigaţiunea Dunărei.

Conferenţa aceasta a ţinut două şedinţe: Joi şi una eri, Sâmbătă.

În această ultimă şedinţă s'a luat o decisiune, care privesce România.

Cred de datoria mea a o comunica representaţiunei ţerei. Îmi veţi da voie se vă spun în scurt cu actele în mână, cursul afacerei, întru cât privesce participarea noastră la conferenţă, precum şi resultatul decisiunei de eri.

Tratatul dela Berlin, hotărînd că Puterile au să se înţeleagă asupra prelungirii comisiunei Europene a Dunărei, necesarminte trebuia ca să se întrunească o comisiune înainte de espirarea terminului ei, care este la 24 Aprile anul curinte 1883, pentru ca să ia o decisiune asupra acestui punct.

În intervalul acesta, s'a tractat, după cum eară-şi vă este cunoscut, cestiunea regulamentului de navigaţiune, care este a se stabilì între Porţile de fer şi Galaţi.

În urma acestor tratatiuni, la începutul lui Noemvre, s'a hotărît ca să se întrunească conferenţa. Anglia a cercat pe celelalte Puteri ca se veadă, dacă ele consimţesc la întrunirea unei conferenţe fiă în cursul anului trecut, fiă la începutul anului acesta, însă înainte de 24 Aprile.

Îndată ce am aflat despre acest pas făcut de Anglia am adresat în 13/25 Noemvre 1882 d lui Ioan Ghica la Londra o telegramă, care pe urmă s'a comunicat şi celorlalţi representanţi ai noştri. Aceste instrucţiuni telegrafice le-am completat prin o circulară din aceeaşi ţi, unde motivam această cerere de participare.

Eată circulara:

Circulara către legaţiune.

Nr. 19, 392 din 27 Noemvre (9 Decemvre) 1882.

Domnule Trimis! Tratatul din Berlin a făcut pe România suverană a gurilor Dunării. Ea a succes Turciei fără nici o restricţiune în posesiunea acestui teritoriu. Ast-fel art 53 a introdus România în comisiunea Europeană a Dunării cu acelaşi titlu ca marile puteri cari participau la dênsa încă dela tratatul din Paris.

Era un act de iustiţie şi de echitate de a recunoasce posiţiunea escepţională ocupată de România şi interesele considerabile ce ea posedă pe partea fluviului supusă juridicţiunei comisiunii. Ea nu putea să fie destituita din acţiune. ei normale asupra apelor a cărora posesiune i se da.

După art. 54 al tratatului, o decisiune trebue să fie în curênd luată asupra prelungirii puterilor comisiunii europene. Întrunirea unei conferenţe chemate a consacra această prelungiuire este iminentă. Participarea Romaniei la această conferenţă pare a fi indicată de chiar natura lucrurilor. Din momentul în care posesiunea gurilor Dunării i-a fost dată şi în care ea a fost admisă în comisiunea europeană a Dunării, ea nu poate fi esclusă dela o reuniune convocată special pentru a decide asupra esistenţii şi organisării chiar a acestei instituţiuni.

Este de considerat că dreptul de participare al României se fondează atât pe vechile şi permanintele prescripţiuni ale dreptului internaţional cât şi pe situaţiunea de curênd consacră de Europa.

În adevăr, de o parte Protocolul congresului dela Aix-la Chapele din 15 Noembre 1818 statuează că „în casul când reuniuni ar avea de obiect afaceri special legate de interesele altor state ale Europei, ele nu vor avea loc de cât sub reserva espresă a dreptului lor de a participa la acele reuniuni.“

De altă parte, România a semnat cu cele l-alte puteri actul adiţional la actul public din 2 Noemvre 1865 relativ la navigaţiunea gurelor Dunărei cu data de 2 Mai 1881 precum şi regulamentul de navigaţiune şi de poliţiă aplicabil la partea Dunării cuprinsă între Galaţi şi gurile sale, adoptat de comisiunea europeană a Dunărei la 19 Mai 1881.

Semnătura plenipotenţiarului român implică că România va fi chemată a se pronunţa direct şi de o potrivă cu cele-l alte puteri asupra tuturor cestiunilor relative la comisiunea europeană a Dunărei.

In fine este util de a observa că cabinetul din Viena, prin o notă adresată guvernului Regal cu data de 11 Aprile a. c., s'a arătat favorabil participărei revendicate astăţi de România. De aceea guvernul Regelui este convins că vederile celor-lalte cabinete nu vor fi mai puţin bine-voitoare şi nu vor denega României un drept care i-a fost deja recunoscut prin propriele lor decisiuni.

Sunteţi autorisat, domnule Trimis, a espune consideraţiunile mai sus enunciate escelenţei sale domnului ministru de esterne al..... şi a-i lăsa copiă după presenta depeşă.

Primiţi, etc.

În această circulară se vorbesce despre o comunicare făcută guvernului regal încă din 11 Aprile s. n. 1882 de către cabinetul din Viena în cestiunea participării noastre la viitoarea conferenţă. La această comunicare, predecesorul meu în minister, dl Stătescu, a făcut următorul răspuns în 6/18 Aprile 1882, adresat legaţiunei cesaro-regesci în Bucuresci.

Nota adresată dlui baron de Salzberg.

Dle baron! Prin o notă din 11 Aprile curinte, după care a'ţi bine-voit a'mi lăsa copiă, ministeriul imperial şi regal al afacerilor streine. rechemând dispositiunile tractatului din Berlin relative la puterile comisiunei europene a Dunării, vă comunică principiul care servă de basă negocierilor cari se urmează acum la Paris: acest principiu este acela al unei stricte corelaţiuni ce guvernul imperial şi regal, în propunerile sale succesive asupra comisiunei micste a recunoscut în totdeauna că trebue să esiste între durata acestei din urmă şi aceia a comisiunei europene.

Dacă dar negocierile actuale reuşesc, cestiunea prelungirii puterilor comisunei europene va figura printre propunerile ce guvernul va face să parvină diferitelor cabinete.

În aceasta prevedere, şi cunoscênd valoarea ce guvernul regal pune la aceasta cabinetul imperial şi regal, dorind a da o nouă probă despre bunele sale simţeminte în privinţa noastră, este de acum gata a declara că va seconda pe România în îndeplinirea acestei dorinţe, pentru ca se fie recunoscut dreptul de a semna, la timp, alături cu marile puteri, actul de prelungire, deşi după litera şi spiritul celor trei tractate cari regulează cestiunea Dunării ar aparţine numai marilor puteri de a se pronunţa asupra cestiunei prelungirei.

Terminând, d. de Kallay esprimă speranţa că guvernul Regal va esamina propunerile ce-i vor veni în curênd din partea guvernului trances cu acelaşi spirit de echitate care inspiră resoluţiunea guvernului I. şi R. şi că el nu va refusa de a recunoasce că ele nu conţin nimic care se poată atinge drepturile şi interesele României.

Guvernul Regelui a luat cunoscinţă de această comunicare cu o satisfacţiune cu atât mai mare cu cât, declarându-se gata de a recunoasce României dreptul de a participa alături cu marile puteri la negocierile relative la prelungirea puterilor comisiunei enropene, guvernul I. şi R. a făcut dreptatea unei dorinţe a României fondată pe posiţiunea ce ia fost făcută la gurile Dunării de tractatul din Berlin.

Prelungirea puterilor comisiunei europene a Dunării a fost totdeauna considerată de noi ca interesând în cel mai mare grad ţeara şi navigaţiunea pe Dunărea de jos şi sûntem fericiţi de a constata că o înţelegere în aceasta privinţă cu toate puterile a fost deja stabilită.

În ceea ce privesce propunerile relative în special la regulamentul de navigaţiune şi de poliţie între Galaţi şi Porţile de fer, le vom esamina cu dorinţa sinceră de a ajunge la o înţelegere, şi ne felicităm de a lua act chiar de acum de asigurările ce cabinetul I. şi R. bine-voesce a ne da că aceste propuneri nu vor conţine nimic care se poată atinge drepturile şi interesele Românie.

Primiţi, etc.

În urma comunicării noastre din Noemvre guvernul engles a făcut la 11 Decemvre trecut o comunicare către celelalte puteri pentru a studia cele trei puncte care vă sunt cunoscute: prelungirea comisiunii europene a Dunării, întinderea acestei comisiuni dela Galaţ la Brăila, şi decisiunea a se lua asupra regulamentului de navigaţiune dela Galaţi la Porţile de fer.

În urma acestei comunicări, s'a trămis dlui Ioan Ghica la Londra depline puteri pentru a lua parte la conferinţă, şi tot deodată şi instrucţiunile necesarii.

Instrucţiunile acestea poartă data de 18/30 Ianuarie 1883.

Partea privitoare la participarea noastră la conferinţe glăsuesc astfel:

Instrucţiunile adresate d-lui I. Ghica

Ântêia cestiune ce se presintă este aceia a participării României la într'unirea Conferinţei „pe acelaşi picior ca acela al Puterilor semnatare tratatului de Berlin.“ Guvernul Majestăţii Rale Regelui nu ar primì în Conferinţă o altă posiţiune, de cât aceia, care este atât de neted definită prin nota cabinettului Majestăţii Sale Britanice din 11 Decemvre 1882.

Cu toate acestea, este necesar de a precisa bine această situaţiune.

Nu ridicăm pretenţiunea dea lua parte la deliberările, cari s'ar ocupa de alte cestiuni, decât de acele relative la Dunăre, sau care ar decide în şedinţi preparatorii despre admisiunea Bulgariei şi Serbiei în sinul acestei adunări.

Pentru noi, e vorba dea participa în conferinţă pentru toate cestiunile relative la Dunăre cu toate drepturile de deliberaţiune şi de vot fără nici o restricţiune. Nu am putea dar primì o situaţiune, în care am avea numai vot consultativ; care ne-ar face să suferim în timpul desbaterilor o restricţiune oare-care în posiţiunea noastră puindu-ne pe un picior de inferioritate în faţa celor-lalte puteri, s'au care ne ar esclude dela deliberaţiunea unei serii de cestiuni pentru o causă ori pentru alta.

România a succes Turciei fără nici o restricţiune în posesiunea teritoriului dela gurele Dunării. Ea a fost introdusă în comisiunea europeană cu aceleaşi drepturi şi prerogative ca şi puterile, cari au participat în această comisiune chiar după tratatul de Paris. Ea a luat parte în această calitate, la mai multe acte internaţionale relative la navigarea Dunărei. Ea a participat la elaborarea regulamentului de navigaţiune, de poliţie fluvială şi de privighiare între Porţile de fer şi Galaţi, nu ca stat riveran, ci făcênd parte din comisiunea europeană. România se află stăpână părţii celei mai întinse şi celei mai importante a Dunărei dela gurile ei până la Porţile de fer.

Nu s'ar putea deci nega României dreptul dea decide cu coparticipanţii sei în comisiunea europeană asupra tuturor cestiunilor cari ating această instituţiune sau cari au de obiect Dunărea. Cestiunile supuse la deliberarea conferinţei atingênd interesele cele mai considerabile şi cele mai imediate ale României, ea nu poate fi pusă pe un picior de inferioritate şi participarea sea făcută ilusoriă. Această participare trebue să fie reală, astfel cum ea este în comisiunea europeană a Dunărei. România nu ar putea deci lua parte la conferinţă de cât cu toate drepturile şi prerogativele de care sûnt investite puterile cari fac parte din această comisiune.

Escelinţa Voastră veţi avea grijă a elucida această situaţiune chiar din capul locului, adresându-vă către preşedintele conferinţeii prin o notă oficială.

Numai după un respuns, care ar confirma participarea noastră pe piciorul celei mai perfecte egalităţi cu cele-lalte puteri semnatare tratatului de Berlin, cari fac parte din comisiunea europeană dela Dunăre, veţi face us de mandatul Escelenţei Voastre şi veţi întra în conferinţă ca represintante al Majestăţii Sale Regelui.

La un respuns negativ sau îndoios, Escelenţa Voastră veţi declara prin o comunicare oficială, că ea se află în necesitatea d'a declina onoarea dea lua parte la conferinţă. Veţi face cu această ocasiune reservele cele mai solemnele în contra a ori ce decisiune, luată fără participarea noastră.

Dacă, în contra ori cărei asteptări, România n'ar fi chiemată a participa la întrunirile conferinței, *veți protesta în contra escluderei noastre* și vĕ veți inspira de istrucțiunile presinte, precum și de comunicările precedinte privitoare la această cestiune, și *veți declara neobligatorii pentru noi decisiunile luate cu escluderea noastră.* (Aplause prelungite).

Sâmbătă de dimineața d. Ioan Ghica a fost chemat la conferință printr'o comunicare a Escelenței Sale lordului Granville.

În conferință a găsit și pe ministrul Sêrbiei. După o scurtă asteptare au fost introduși amêndoi în sală, unde președintele conferinței, lordul Granville, le a dat cetire decisiunii conferinței cu majoritate de glasuri. Prin aceasta decisiune se otăresce că România și Sêrbia sunt admise sĕ ea parte la conferință numai cu vot consultativ.

D. Ion Ghica a cerut imediat dela președintele conferinții ca sĕ i se facă aceasta comunicare în mod oficial. Aceasta s'a și făcut. Astădi d. Ion Ghica trebue sĕ depună în mânile lordului Granville protestul nostru în sensul instrucțiunilor pe care vi le am citat (Aplause).

Ori-care ar fi decisiunea conferinței, este un ce cert că despre afacerile unei țĕri independente, ori cât de mică, nimeni nu poate otări fără ca aceea țeară sĕ fiă ascultată, și sĕ și dea consimțul ei. Cred că purtarea guvernului va fi aprobată de parlamente și de țeara întreagă. Guvernnl e decis sĕ susție drepturile și interesele țĕrii până în fine, căci avem consciință despre dênsele. (Aplause prelungite).

D. Al. Lahovari. Întreb pe d. ministru de esterne, după deplorabila scire ce ne-a adus astădi și fără a recrimina mai mult în contra modului nenorocit cum a fost condusă aceasta afacere de guvernul liberal... (protestări generale). Nici prevederile n'au lipsit, nici interpelările: dar am dis că nu voesc sĕ vorbesc aci de modul cum a fost tratată afacerea constat numai resultatul cel nefericit și întreb dacă guvernul nu este gata a publica cel puțin acum toate actele diplomatice în cestiunea Dunării dela început până astădi?

D. N. Ionescu Cred că representațiunea țĕrei n'are trebuință a sci mai mult astădi din actele diplomatice, pentru a da o aprobare completă și fară reservă guvernului Maiestății Sale (aplause prelungite). Nu este aci nici o greșală a guvernului, este o situațiune pe care el a mostenit-o și pe care noi toți trebue ss o limpedim cu bărbăția (bravo bravo! aplause). În comisiunea europeană a Dunării România nu era representantă conform prescripțiunilor tratatului dela Paris, dar dreptul ei a fost recunoscut în urmă când i s'a făcut loc în comisiunea riureană a Dunării. După aceea, când ni s'au redat gurile Dunărei, vechiu teritoriu românesc când tratatul dela Berlin ne-a dat dreptul a fi representați în comisiunea europeană a Dunării, nu mai putea fi îndoială că am intrat în deplinul eserciții al drepturilor noastre de putere riverană.

Noi n'am făcut pretensiuni, nu dic absurde, dar nici măcar esagerate; am revindecat drepturile noastre ca putere riverană pe Dunăre; și adi, mai mult de cât ori când, revindecăm drepturile unui Stat, a cărui esistență și misiune e strîns legată de libertatea de navigațiune, de un regim de libertate pe Dunăre. Prin urmare, eu unul, de și asi fi mulțămit sĕ ni se comunice în această cestiune toată corespondența, dar adi, în momentele actuale, nu putem decât se fim cu toții unanimi (aplause prelungite și unanime) întru a spriginì guvernul Maiestății Sale, care așa de bine a sciut, la moment, se ea atitudinea ce ni se cuvine după dreptul internațional și după aspirațiunile legitime ale natiunei, care are consciință de drepturile sale și care e gata ale apĕra (aplause unanime îndelung repetite).

Acì, domnilor, nu e nici o cestiune controversată, nici divirgență de opiniune între noi; înainte de guvernul Maiestății Sale, țeara întreagă doresce ca guvernul se ea asemenea atitudine.

Astădi trebue se fim cu toții strînși uniți spre a da aprobarea noastră completă (aplause) politicei patriotice a guvernului Maiestății Sale (aplause unanime îndelung repetite).

D. președinte al consiliului. La propunerea onor. d. Lahovari, țineți minte, dlor că acum un an, s'au un an și jumĕtate, eu însu-mi am propus onor. Camere sĕ numească o comisiune care sĕ vadă toate documentele în ministeriul trebilor din afară și sĕ cheme în sînu i pe toți agenți nostri diplomatici ca sĕ lămurească în modul cel mai positiv cum s'a tratat cestiunea. Dacă această comisiune n'a avut un resultat, nu sûntem noi vinovați; și sûntem gata în tot momentul a vĕ da lămuririle cele mai complete, ministeriul din afară e la dispositiunnea dvoastră. (Aplause).

D. președinte. Incidentele e închis.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Roman".

Brașov, Ianuarie (Asociațiunea pentru sprijinirea meseriașilor.) În adunarea generală a „Associațiunei române pentru sprijinirea meseriașilor români din Brașov," ce s'a ținut Dumineca trecută în sala gimnasiului și la care vom mai revenì în alt numĕr, s'a cetit următoriul raport, ce conține date de interes public:

Onorată Adunare Generală! Comitetul însărcinat cu conducerea afacerilor Associațiunei 'și ea voia a da On. adunări generale despre activitatea s'a următoriul raport·

1. Acest comitet a ținut în decursul anului, ce espiră astădi, 13 ședinte, în cari a pertractat 102 cestiuni, relative la scopurile a căror atingere o are în vedere Associațiunea. A esecutat toate conclusele adunării generale din anul trecut. Credem util a revoca în memoria On. adunări generale pe acela dintre aceste concluse, care, a avut în vedere procurarea de medii materiale pentru asociațiune. Acest conclus a fost de a se face apel către comitetele parochiale din protobresbiteratele Brașovului pentru a lăsa se circuleze un disc în biserică pentru ajutorarea Associațiunii. Cu mâchnire trebue se aducem la cunoscința On. adunări generale, că acest apel a aflat resunet numai la doue comune parochiale, de sigur nu dintre cele mai avute: adecă la comunele parochiale, Sânpetru și Herman, de unde au intrat în Cass'a Associațiunii prin părintele N. Frateș 1 fl. și prin părintele G. Dogariu 1 fl.

Conclusul relativ la proclamarea de membri onorari a fost dus în indeplinire numai în ceea ce privesce pe membrii din patrie; în ceea ce privesce pe cei din România nu s'a putut îndeplinì încă, de vreme ce n'am obținut încă aprobarea lor din partea guvernului unguresc din Budapesta.

2. Relativ la afacerea cea mai importantă a comitetului, care este fără îndoeală aședarea de copii la 11 meserii și ajutorarea lor, comitetul D voastră este în posițiune de a ve raporta, ca în decursul anului espirat a aședat la diverse meserii 29 de învĕțăcei și adecă croitori 4; cordonieri 5; cismari 5; cojocari 1; lăcătariu 1; mașinist 1; rotar 1; litograf 1; strimfari 6; funar 1; și în fine la comerciu 3; Acest numer de 29, față de numerul de 23 din anul precedent, este mulțămitor. Causa acestui mic numer, căutând'o, n'o putem afla decât în reaua situațiune, de care se plâng necontenit domnii măestrii, în sărăcia părinților, cari în cele mai multe casuri nu sûnt în stare a satisface nici la cele mai modeste trebuințe ale copiilor lor și în fine, trebue s'o spurem fără nici o reservă, în crassul indiferentism, ce'l întimpină instituțiunea noastră la toate păturile sociale și în deosebì la acele, cari ar' fi chemate în prima linie a o sprijinì nu cu sacrificii, ci dând o infimă parte numai din ceea ce dau pentru alte întreprinderi, a căror influință asupra progressului nostru social național este nulă!...

Îndemnul pentru îmbrățișarea meseriilor pare a devenì din an în an, tot mai puțin. Aceasta se poate vedea mai apriat și din următoarea impregiurare. Se scia, că avem dela societatea „Transilvania" din Bucuresci 10 stipendii de câte 50 fl. și unul de 80 fl. În anul acesta, devenind vacante mai multe din aceste stipendii, s'a escris concurs în douĕ rênduri de câte trei ori, pentu meseriile lucrative, cum sûnt: meseriile de mașinist de compactor, de postovar, curelar, rotariu lăcătar și de faur n'au concurat decât 5 copii, plasați deja la cordonerie strimfărie și dulgherie, între cari s'au și împărțit stipendiile vacante. Ca înheiere a acestor considerațiuni credem util a aduce la cunoscința adunării generale, că numerul actual al învĕțăceilor meseriași, plasați sub auspiciile Asociațiunii, este de 88, împărțiți la 12 meserii diferite.

3. Comitetul s'a îngrigit și în anul acesta de cultivarea învĕțăceilor meseriași. Au fost înscrișì în clasa începĕtoare, unde preda dl prof. Barseanu cetirea și scrierea în 1881/2 21 de învĕțăcei; în scoala de seară a gremiului comersanților români și adecă în despărțemêntul I 22, în al II 19, în al III 2. La esamenul dat în 14 26 Iunie s'a presentat numai 34 din 64 înscrișì. Cercetarea peste tot a fost neregulată. Causa de căpetenie este, că măestrii 'i opresc în mare parte dela aceasta cercetare. În anul scol. 1882/3 s'au înscris în Septemvre și adecă la dl Barsean 9, în scoala gremiului în desp. I 38, al II și în al III-lea al scoalei săsesci 6; peste tot 88 de învĕțăcei. Recuisitele de scoală le a dat comitetul.

4. Cu vestminte s'au ajutat în anul acesta 24 de învĕțăcei. Aceste vestminte au fost date pentru 9 învĕțăcei complet, din partea unui marinimos domn, care voesce și de astădată se păstreze anonimitatea. În urma unui apel, publicat în diarul român din loc, încă au incurs dela câțiva marinimoși domni ofrânde parte din vestminte vechi, parte în bani. Aceste vestminte au fost împărțite învĕțăceilor lipsiți în preseara Crăciunului.

5. În casuri de boală s'au ajutat 6 învĕțăcei dintre cari doi din fondul jugaian.

6, Stipendisti ai societății „Transilvania" au fost în anul acesta 11 și adecă: 1. Const. Frunză, cord. 2. Ioan Petrișor din Brașov curelar. 3. Aron Pana din Zernești rotar. 4. Zacharia Voileanu din Șoimușul român croitor. Parteniu Pardutu, dulger. 6. G. Jugaru din Brașov, măsariu. 7. Niculae Nistor din Brașov, croitoriu. 8. Dumitru Zamfir din Brașov, strimfariu. 9. G. Grecu, flanelar. 10. Nicolae Russu, Brașov, cismariu. Ioan Cuciulațean din Arpatac, cordoner.

7. Sodali au eșit în anul acesta 18. Dintre stipendiștii „Transilvaniei": 1. Vasile Matei, faur. 2 P. Mitrea, têmplar 3. Erimia Irimie, croitor. 4. Bonifație Florea, măsariu 5. G. Meșota pălărier. 6. Ioan Pira, lăcătariu. 7. Ilie Savu, lăcătariu. 8. Vasile Voina, tinichigiu și dintre nestipendiști. 9. Teodor Badea, croitor. 10. Theodor Plosca, croitor. 11. Nicolae Turcu, croitor. 12 Ioan Cornea, cordonier. 13. Lazar Paloșan, cismar. 18. Const. Ardelean cord. 17. Ilie Fleșer, cordoner și 18 Andreiu Armean, cord. Comitetul trebue se constate aci neîmbucurătoarea impregiurare, că mai toți sodalii trec în România. Dintre sodalii eșiți au meritat spre a se perfecționa în străinătate ajutați de comitet: Meșota, pălărier și Plosca croitoriu, cari ambii se află în B-pesta.

8. Societatea sodalilor constă astădi din 31 de membri. Aceasta societate primesce instrucțiunea în cele ce 'i sûnt de lipsă, din partea președintelui ei și d-lui măiestru de musică Frank. Aceasta societate a dat a doua di de Crăciun în sala hotelului Nr. 1 o producțiune musicalo-declamatorică. Din causa micei cercetări din partea publicului celui mare românesc abia s'au acoperit spesele avute. Publicul, care a asistat, a remas mulțămit de aceasta producțiune.

9. Sau ajutat cu împrumuturi din cassa Asociațiunei pentru a se stabilì ca măestrii sodalii: Lazar Muntean cordoner și I. Zavicea.

10. Măestrii încă au luat împrumuturi din cassa Asociațiunei pentru a se ajuta în criticele vremuri în cari trăim.

Aici trebue sĕ pomenim, că d-nii I. Căpățină. Radu Tocanie și T. Popu măestrii foarte buni și oameni onorabili, din causa puținului sprigin, întêmpinat la publicul românesc, au trebuit sĕ părăsească Brașovul trecênd în România. Întristarea, cu care acest comitet constată această neîmbucurătoare impregiurare este foarte mare, de oare-ce vede ostenelele sale foarte rĕu recompensate prin asemenea fenomene puțin încurăgiătoare pentru viitor. Aceste sunt On. adunare generală cele ce a credut comitetul D-v. a vĕ comunica pentru a 'și justifica mandatul, ce ați aflat cu cale a-i da. Acest comitet, ajuns la finele acestui onorific și greu mandat depunêndul în mânile D-v. Vĕ roagă sĕ primiți cele mai călduroase mulțămite ale sale pentru marea încredere ce n'ați încetat a avea întrînsul în tot decursul timpului, de când are onoarea a conduce afacerile Asociațiunei. Încheind nu ne sfiim a face un suprem apel către On. adunare generală se chibzueascĕ în privința mediilor, ce s'ar mai putea afla pentru a da o mai mare putere de viață instituțiunii noastre care numai poate merge înainte, dacă nu vom pune cu toții umĕr la umĕr și pept la pept, pentru a delătura neajunsurile de tot soiul, de care este bântuită.

Propuneri: 1. Mulțămită societății „Transilvania" din Bucuresci pentru însemnatul ajutoriu în bani pentru 10 stipendii à 50 fl. și 1 à 80 fl. v. a. 2. Mulțămită On. sinod și comitet parochial dela Sântul Nicolae din Scheiu. 3. Mulțămită esecutorului testamentar al remasului doamnei Marghioala Sandru pentru donațiunea de 45 fl. v. a. făcută Asociațiunei în testamentul seu, (părintele protopop I. Petric, esecutorul testamentului).

Brașov în 2 Ianuarie 1883.

Bartolomeu Baiulescu, președinte. *Ioan Bozoceanu*, secretariu.

Apel*).

Junimea universitară română din Cluș vĕdênd, că în centrul Transilvaniei o scoală poporală singură română nu poate ținè pept curintelui pornit și susținut de factori cu mult mai tari, s'a decis, ca se atragă oare-cum atențiunea românimei întregi asupra postului celui mai periclitat în cultura națională.

Esiste de mult un fond de mai multe mii pentru deschiderea unei scoale, eventual institut de fete

*) Diarele rom. binevoitoare causei sûnt rugate a reproduce apelul.

român, înfiinţând în Cluj. Însemnătatea acestui oraş reşedinte reclama de mult, **acum** însĕ negreşit ca aceasta scoală eventual institut de fete se funcţioneze în timpul cel mai deaproape. Situaţiunea e atât de serioasă cultura naţionale a mii de români în inima ţĕrei aşa de ameninţată încât institutul Clujului, e al ţĕrei chiar, când e vorba ca generaţiunea presinte a Clujului parte mare sĕ nu mai aparţină poporului ţĕrii. Mai mult: voinicia română o sĕ ne stea în faţă cu o rutină şi perseveranţă mai mult periculoasă; ca focul de paie al contrarilor nostri proprii.

Aci femeea română trebue redicată pe calea educaţiunei naţionale, deocamdată acolo mai tare unde focul cutropitor arde mai tare. Ajutor cerem dela toţi Românii cărora causa li la inimă şi puterea în piept. Dar iute! pentru că scoala de fetiţe se o vedem în florind încă preste 1 sau 2 ani.

Un rol deosebit mare naţional joacă societatea academică „Julia", a universitarilor români din Cluj, aproape singura societate cu vieaţă regulată şi în floare. Întrunind vre-o 40 membri ord., ea 'şi ţine în toată luna 2 şedinţe, 1 literară, alta administativă; emulaţiunea e la culme, operele lit. mai succese sĕ premieza, studenţi lipsiţi sĕ ajutură; se susţine o bibliotecâ frumuşică, un cabinet de lectură cu vre-o 25 foi periodice, bine cercetat, chiar şi de junimea gimnasială, de profesionişti şi clasele mai de jos, dar în deosebi de inteligenţa, aşa numită „bĕtrânii nostrii". Jocurile naţionale, corul vocal, toată vieaţa română din contactul ḑilnic regulat al întregei societăţi clujene de toate clasele toate s legate indirecte cu junimea universitară. Contactul junimei univ. e şi mai binefăcător şi inriurirea mai estensivă cu ocasiunea concertelor şi maialurilor, unde melodia, jocul şi datinele române sûnt la culme.

Asemenea concert arangează junimea la 1 Martie a. c. în folosul fondului scoalei resp. institut de fetiţe şi a soc. academice „Julia".

Spre acest scop s'a trimis invitaţiuni şi colcte în toate părţile române. Apelăm, cu privire la scop, la tot românul după ajutor.

Damele sunt rugate a sĕ înfăţişa, după putinţă în costum naţional.

În pausa cea mare 12 juni vor presenta în costum naţional „Căluşerii" şi „Lunga".

Ofertele se cuitează, cu mulţămire, pe cale ḑiaristică şi sunt a se adresa preşedintelui Teodor Michali, cand. advocaţial.

Cluj, luna Faur 1883.

Comitetul.

Varietăţi.

* (Convocare) Clubul alegătorilor români din municipiul Turda-Arieşiu va ţinea în 10 Martie a. cur. st. n. adunarea generală în oraşul Turda la 10 oare a. m. — deci sûnt rogaţi toţi alegătorii români din acest municipiu a lua parte la aceea adunare.

Agendele adunărei:

1. Reorganisarea acestui club electoral.
2. Statorirea ţinutei alegĕtorilor români faţă cu alegerile viitoare ale funcţionarilor din acest municipiu.
3. Luarea la desbatere a propunerilor referitorie la cestiuni de interes naţiunal românesc.

Din şedinţa comitetului Clubului electorale ţinută în 11|2 1883 la Turda.

Dr. Raţ, preşedinte. *Ioan Mesaroşiu*, secretariu.

* (Esamen). La scoala poporală română gr. or. de băeţi şi fetiţe din Sibiiu-cetate se ţine aḑi Sâmbătă în 17/5 Faur a. c. esamenul semestral.

* (Serată cu danţ). se va arangia în Sebeş în 17 Faur 1883 st. n. în sala la „Leul de aur" pentru „ajutorirea scolarilor seraci" începutul la 8 oare seara.

* (Concert) împreunat cu danţ, se va arangia de junimea română universitară din Cluj, în favorul societăţei de lectură „*Julia*" şi pentru înfiinţarea unei scoale de fetiţe în Cluj la 1 Martie st. n. 1883 în sala Redutei Urbane, începutul la 7 oare sara.

* (Mulţămită publică.) Arangiând la 10 Februarie st. n. una petrecere poporală, în localitatea scoalei confesionale gr. or. din loc, care petrecere au fost arangiată în favorul acelei scoale subscrisul comitet vine cu cel mai profund respect a'şi esprima — în numele scoalei şi al sĕu — mulţămita publica pentru spriginirea scopului salutar, ce a întimpinat-o din partea prea on., public; no tând tot odată cu deamĕruntul, contribuirile marinimoase.

I. Ajutoare dela dd. Ioan Papiu 1 fl., Dr. Lazar Petco 1 fl., Simeon Horváth 1 fl., Isailă Moldovau 1 fl., Ioan Balomiri 1 fl., Alesandru Moldovan 1 fl., A. Muntean 1 fl., Mihai Zarea 2 fl., Petru Zarea 1 fl., A. Risto 1 fl., I. Lazariciu 1 fl., I. Olariu 1 fl., I. Simionaşiu 1 fl., N. Rotiş 1 fl., I. Nádasdy Sirbina 1 fl., Iosif Pop Gerendi 1 fl., L. Ardelean 1 fl., Alecsiu Olariu 1 fl, Iusti Moldovan 1 fl., N. N. român 1 fl.

II. Preste preţul întrării. C. Iulian 50 cr. I. Vámoş 50 cr. I. Várodi 50 cr. Nicolau Oprea 50 cr. C. Moritz 50 cr. Oredean Lizi 50 cr.

Venitul total e 59 fl. 10 cr. v. a. — Venitul curat e 28 fl. 93 cr. v. a.

Deva la 15 Februarie n. 1883

Comitetul arangiator:

Ioan Filimon învĕţ. gr. or. *Petru Merina* ciobotar.

* (Obrăsnicia unor venetici.) Sub titlul acesta primim dela Bucuresci următoarele: Sûnt vre-o doi ani, de când a apărut în Bucuresci o foaie nemţească, numită „Bucarester Tagblatt". Încă pe atunci am arătat cine este stăpân al acestui organ şi ce fel de indivi̇ḑi îl redigiază. Dacă am făcut aceasta nu am avut alt scop, de cât a demonstra valoarea ce poate avè un asemenea ḑiar, care, fiind scris în limba germană şi cetit în strĕinătate, poate până la un punct oare-care sĕ ne causeze vre un prejudiciu moral, mai cu seamă când proprietarul şi redactorii lui nu se sfiesc a respândì nisce calomnii s'au sciri din cele mai imfame şi ostile Românilor.

Această foaie aparţinea mai întâiu dlui Vorel, fostul director al Societăţii Dacia, şi de vre un an a fost transmisă asupra unui oare-care Ed. Bömches de origine Sas şi dacă sûntem bine informaţi, un fost caporal sau vistavoiu din cei mai grosolani ai honveḑilor din Braşov, un individ, care negăsind în ţeara lui nici cel de pe urmă post, a venit în capitala României pentru a înjura prin presă în modul cel mai îndrăsneţ pe Români în propria lor ţeară. El este întovărăşit de un Neamţ, asemenea de curênd venit în ţeară şi anume Hans Kraus (poate sĕ fie şi Turc căci ţine doue neveste), un individ, care pe lûngă redactarea numitei foi, esercitează şi meseria de corespondent al unor ḑiare strĕine înjurând şi înegrind şi acolo pe naţia română în gradul cel mai nepomenit.

Nici unul din ei nu cunoasce nici limba nici legile ţĕrei, şi nici habar n'au ce se petrece la noi; cu toate acestea, ei se amestecă în toate şi ne judecă în toate ḑilele. N'a rĕmas ḑiar, n'a rĕmas ministru, n'a rĕmas om politic neînjurat; ei relatează date istorice ale României, şi descriu naţia română de o naţiă ticăloasă, demoralisată, perdută etc. Astfel „Telegraful Roman" din Sibiiu, luându-şi osteneala a cetì câte-va din scrierile acestor venetici cutezători, ne a atras atenţiunea asupra necuviinţei acestor parveniţi, reproducênd un pasagiu de asemenea natură, şi mirându-se de indulgenţa noastră; — şi cu toate că aceste împregiurări au fost relevate de cătră unele ḑiare din capitală, ei nu s'au sfiit a sfida şi mai cutezător pe proştii de Românii şi eată cum:

De una-ḑi s'a promulgat legea loteriilor, care interḑice ḑiarelor într'un mod precis şi categoric publicarea ori-cărui anunciu, relativ la ori-care loterii neautorisate.

Toate ḑiarele române s'au supus acestei disposiţii şi îndată ce legea fu promulgată nu s'a mai vĕḑut nicăiri asemenea publicaţiuni. Numai cei dela „Bukarester Tagblatt", pe semne pentru a sfida pe Români, a publicat mai ântêiu Sâmbăta trecută întregul text al menţionatei legi, ear' a doua ḑi Duminecă, publică pe a treia pagină numerile eşite la o loterie din Moravia. Nu scim dacă d. prim-procuror va fi aflat despre această cutezanţă provocătoare; positiv însĕ este, că aceşti indivi̇ḑi se cred a fi într'o ţeară locuită de nesce oameni cu desevêrşire inculţi, într'un stat unde nu esistă nici urmă de simţ naţional şi nici de justiţie.

Am fost şi sûntem pentru deplina libertate a presei şi prin urmare departe de noi de a propune nesce mijloace estraordinare nici contra unor asemenea lepădături goniţi din alte ţĕri, când vin aci pentru a scoate ḑiare în limba lor, însĕ nu putem lipsì a atrage atenţia celor în drept şi în general tuturor Românilor asupra acestor musafiri infecţi, pentru ca fie-care sĕ scie ce atitudine trebue se ea faţă cu uneltirile lor nedemne şi murdare, ḑicem şi murdare, fiind că sûntem bine încredinţaţi, că pentru a smulge bani unor oameni aruncă cu noroiu după ei sau îi ameninţă cu insulte şi calomnii.

Aflăm din sorgintă positivă că chiar publicul german din capitală este indignat la culme contra procedărilor acestori parveniţi, şi că deja se ţin într'uniri pentru a fonda un alt ḑiar german, redactat de bărbaţi competenţi, cunoscuţi şi respectaţi de toţi, şi a cărora misiune va fi de a da cetitorilor toate acelea sciri de cari vor avè interes, plus partea beletristică şi alte asemenea, ear nici de cum se întrebuinţeze foaia pentru nesce scopuri meschine sau pentru a însulta naţiunea în mijlocul căreia se hrănesc, şi cu care doresc a trăì în cea mai bună armoniă.

X.

Loterie.

Mercuri 14 Februarie n. 1883.

Brünn: **72 69 12 62 56**

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 15 Februarie n. 1883.

	Viena	*B-pesta*
Renta de aur ung. de 6%.	118.65	118 60
Renta de aur ung. de 4%.	87.50	87 30
Renta ung. de hârtie.	86 10	85.15
Împrumutul drumurilor de fer ung.	134 75	134.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung..	89 80	89.75
Sorţi de stat dela 1860	129 60	129.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.—	100.—
Acţiuni de bancă austro-ung.	827.—	825.—
Acţiuni de bancă de credit ung.	291.—	290.59
Acţiuni de credit austr..	—.—	291 30
London (pe poliţa de trei luni)	119.75	119.70
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina"	100.—	100.—
Galbin.	5.62	5.62
Napoleon	9.49½	9.49
100 marce nemţesci	58.45	58.45

Nr. 28. [352] 1—3

Prelungire de concurs.

Fiind-că în urma concursului publicat în Nrii 131, 132 şi 134 ai „Telegrafului Roman" din anul 1882. pentrn intregirea parochiei greco-orietale de clasa a III. Magura cu filia Topliţa în terminul prescris nu s'a însinuat nici un concurinte cualificat, cu încuviinţarea Prea Veneratului Consistorriu pin 30 Decemvre 1882 Nr. 4902 B. se prelungeşte terminul terminul concursului numit cu 15 ḑile dela prima publicare a acestei prelungiri în „Telegraful Român".

Hondol, 31 Ianuarie, 1883.

Pentru comitetul parochial

Vasiliu Pipoş m. p., protopresb.

Nr. 53. [349] 1—3

EDICT.

Iosif Răduţoiu din Moeciul-inferior, legiuitul bărbat al Mariei Ioan Todor din Sohodol, protopresbiteratul Branului, care de patru ani de ḑile pribegesce în lume, fără de a se scì unde se află şi de mai trăesce, — este prin aceasta cu scirea şi încuviinţarea Preavenerabilului consistoriu archidiecesan dto 27 Ianuarie a. c. Nr. 175 B. citat, ca în termin de şese luni dela prima publicare a acestui edict sĕ se presenteze înaintea subsemnatului for matrimonial, căci la din contră, şi în absenţa lui se va pertracta şi decide procesul intentat asupräi de soţia sa.

Braşov, 29 Ianuarie 1883.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Branului ca for matrimonial de I-ma instanţa.

Nr. 355 1883 civ. [350] 1—3

Publicaţiune.

Tribunalul reg. din Elisabetopole aduce la cunoscinţa publică că în privinţa concesiuuei comasărei generale a hotarului **Bălăuserilor** a ficsat ḑi de pertractare ḑiua dela **30 Martie 1883 înainte de meaḑăḑi la 10 oare** în comuna **Bălăuşeri** în locuinţa judelui comunal la care termin sûnt avisaţi toţi proprietarii cu aceea, că părţile absente se consideră ca şi când ar fi învoite cu comasarea şi că esemplarul prim al petiţiunei se poate vedè la acest tribunal regal.

Din şedinţa tribunalului reg. a Elisabetopolei ţinută la 31 Ianuarie 1883.

Nagy m. p., pres. **Butak** m. p, notar.

Nr. 611 1883 civ. [351] 1—3

Publicaţiune.

Cu aceasta se aduce la cunoscinţa publică că în causa comasărei generale a hotarului, a segregărei păşunatului şi regulărei pădurei comunei Iernea-săsească, pentru lucrările pregătitoare şi cu de osebire pentru regularea representanţei pentru alegerea inginerului operator şi pentru preliminarea peselor se pune termin pe ḑiua de 28 Martie 1883 înainte de ameaḑi la 10 oare în faţa locului comuna Iernea săseas. că La ce se învită toţi cei interesaţi pe lângă observarea, că absenţa lor nu împedecă pertract rea.

În numele tribunalului reg. al Elisabetopolei 5 Februarie 1883

Székely Mikjos m. p. jude esmis.

Redactor rĕspunḑĕtor **Nicolau Cristea.** Editura şi tipariul tipografiei archidiecesane.